

PERSBERICHT

Bijna 1 op de 10 kinderen van 12 jaar heeft al gevapet

Overheidscampagne roept ouders op om tijdig met kind te praten over schadelijke gevolgen van vaperen

DEN HAAG, 12 mei 2025 - Vapen is niet alleen giftig, het verstoort ook de ontwikkeling van de hersenen en is supersnel verslavend. Onderzoek onder 12- tot en met 16-jarigen, uitgevoerd door Motivaction in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), toont aan dat meer dan een kwart van hen al eens heeft gevapet. Van de 12-jarigen is dat bijna een op de tien. Bijna een op de drie jongeren van 12 tot en met 16 jaar die vaperen, doet dat dagelijks. Vandaag start de landelijke voorlichtingscampagne 'Nee tegen vaperen', bedoeld om ouders te stimuleren met hun kind te praten over de schadelijke gevolgen van vaperen en te voorkomen dat hun kind eraan begint. De campagne sluit aan bij het onlangs gepresenteerde Actieplan tegen vaperen.

[beeld Geocraft & campagnebeeld - tekst onder beeld: Visualisatie van circa 20.000 Nederlandse kinderen op het Malieveld - het aantal twaalfjarigen dat al eens heeft gevapet]

Staatssecretaris Vincent Karremans (Jeugd, Preventie en Sport): “Het aantal vappende jongeren in Nederland is alarmerend hoog. Er zijn zelfs 12-jarigen die er al ervaring mee hebben. Die ontwikkeling moeten we keren. De overheid streeft naar een rook- en nicotinevrije generatie in 2040. Dit betekent dat er tegen die tijd geen enkele jongere vaperen. Om te voorkomen dat jongeren beginnen met vaperen en de vappende jongeren te overtuigen ermee te stoppen, voeren we actie tegen het onterecht onschuldige imago van vaperen.”

Andere opvallende resultaten:

- 1 op de 7 (14%) jongeren geeft aan dat als hen een vape wordt aangeboden, zij moeilijk nee kunnen zeggen.
- 1 op de 6 jongeren (16%) geeft aan dat zij zich soms onder druk gezet voelen om te vaperen.

Veel jongeren ervaren vapeverslaving

Dat vaperen verslavend is, wordt bevestigd in het recente onderzoek in opdracht van VWS. Van de vappende 12- tot en met 16-jarigen in dit onderzoek geeft 38 procent aan verslaafd te zijn aan vaperen. “Jongeren raken supersnel verslaafd aan vaperen, zonder dat ze het zelf doorhebben,” zegt Prof. dr. Arnt Schellekens, Nationaal Rapporteur Verslavingen en hoogleraar verslaving en psychiatrie aan de Radboudumc. “De hersenen van jongeren reageren sterker op beloning dan die van volwassenen, waardoor zij minder weerbaar zijn tegen de verleiding en vervolgens sneller en heftiger verslaafd raken.”

Ouders spelen cruciale rol in campagne 'Nee tegen vaper'

In de bovenstaande afbeelding zijn de circa 20.000 (1 op de 10) twaalfjarige kinderen die ooit hebben gevapt visueel weergegeven op het Malieveld in Den Haag. Het virtueel gevulde Malieveld laat de omvang van het probleem zien. De campagne roept ouders op zich te laten informeren over de schadelijke gevolgen van vaper en moedigt hen aan om met behulp van concrete handvatten op tijd met hun kind over vaper te praten.

Staatssecretaris Karremans: "Als ouder speel je een cruciale rol om te voorkomen dat je kind begint met vaper en heb je meer invloed dan je misschien denkt." Kijk voor tips op neetegenvaper.nl.

Actieplan tegen vaper

De voorlichtingscampagne is onderdeel van een breder Actieplan tegen vaper dat staatssecretaris Karremans medio maart aankondigde. Het plan richt zich op drie sporen: het tegengaan van illegale handel, het voorkomen dat jongeren beginnen met vaper, en het stoppen met vaper stimuleren en vapers daarbij ondersteunen. Het actieplan bevat onder meer extra bevoegdheden en extra geld voor de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit om de groeiende illegale handel tegen te gaan.

Experts over de schadelijke gevolgen van vaper voor jongeren

5.1.2e

het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC).

"Alle vapes bevatten zeer hoge concentraties nicotine, olie-achtige oplosmiddelen en metalen zoals lood en cadmium, die zeer schadelijk zijn voor de longen en het ontwikkelende tienerbrein. Maar het blijft niet bij hoesten, keelpijn, een slechtere conditie of concentratieproblemen. Er worden kinderen opgenomen in het ziekenhuis met levensbedreigende longontstekingen, een klaplong of een longbloeding. Ik maak me grote zorgen over de korte én de lange termijn gevolgen."

Prof. dr. Arnt Schellekens, Nationaal Rapporteur Verslavingen en hoogleraar verslaving en psychiatrie aan de Faculteit der Medische Wetenschappen van de Radboud Universiteit

"Vapes bevatten doorgaans veel hogere concentraties nicotine dan sigaretten, wat deze producten zeer verslavend maakt. Het duurt vaak even voordat iemand doorheeft dat er sprake is van verslaving. Dat geldt voor volwassenen, maar zeker ook voor jongeren. Hun brein, lichaam en psyche zijn nog volop in ontwikkeling, wat ze extra kwetsbaar maakt voor de schadelijke effecten van vapes en het ontwikkelen van verslaving. Ze zijn nieuwsgierig, willen er graag bij horen en hebben vaak minder grip op hun gevoelens en gedrag. Dit zijn allemaal factoren die hen gevoeliger maken voor het ontwikkelen van verslaving dan volwassenen. Het is daarom van belang dat we voorkomen dat juist jongeren in aanraking komen met verslavende vapes"

5.1.2e

aan de

Erasmus Universiteit Rotterdam en

5.1.2e

5.1.2e

aan de Universiteit Leiden

"Nicotine beïnvloedt het tienerbrein, wat kan leiden tot stress, angst, slapeloosheid en concentratieproblemen. Wat veel mensen niet weten, is dat de hersenen van kinderen en

adolescenten nog volop in ontwikkeling zijn. Nicotine beïnvloedt die ontwikkeling op een diepgaand niveau. Het verandert de manier waarop neuronen met elkaar communiceren, vooral in hersengebieden die verantwoordelijk zijn voor motivatie en beloning. Jongeren zijn hierdoor extra gevoelig voor verslavende prikkels.

Als je als jongere gaat vaperen, wordt het beloningssysteem in je hersenen geactiveerd. Nicotine zorgt voor een snelle afgifte van dopamine, wat een gevoel van beloning en genot geeft. Maar dit systeem leert: 'Hé, dit is iets wat ik vaker wil'. Hoe jonger je begint, hoe sterker dat leerproces in de hersenen wordt verankerd. Dat vergroot de kans op een levenslange verslaving. Niet alleen aan nicotine, maar ook aan andere middelen die op hetzelfde beloningssysteem inwerken. Vaperen is dus verre van onschuldig."

5.1.2e

, Trimbos-instituut, wetenschappelijk kennisinstituut voor mentale gezondheid, alcohol, tabak en drugs.

"Velen denken dat vaperen relatief weinig kwaad kan. Dat is een misvatting die hardnekkig leeft onder jongeren. Het is een fabel, gevoed door onjuiste of misleidende informatie. Ouders spelen hierin een cruciale rol. Door het gesprek aan te gaan en kinderen goed te informeren, kunnen zij bijdragen aan het voorkomen van het gebruik van vapes. Op neetegenvaperen.nl staan handvatten hoe je dit gesprek aan kunt gaan. Je vindt daar ook een podcast met ervaringen van andere ouders. Ook het onderwijs speelt een belangrijke rol. Daarom werkt het Trimbos-instituut actief samen met scholen en jeugdorganisaties om jongeren bewust te maken van de risico's van vaperen en handelingsperspectief te bieden. Ook hebben we voorlichtingsfilmpjes ontwikkeld waarin jongeren in gesprek gaan met experts."

Einde persbericht

Over de campagne 'Nee tegen vaperen'

De campagne is vanaf 12 mei voornamelijk online te zien en te horen op radio. Als onderdeel van de campagne kunnen ouders na de zomervakantie deelnemen aan een nationale online ouderavond onder leiding van experts en opvoedkundigen. Ouders krijgen op neetegenvaperen.nl onder andere handvatten mee hoe je met je kind het beste praat over vaperen.

Over het onderzoek

< Later invullen >

Over Minecraft (Geocraft)

GeoCraft is een educatief Minecraft-project waarbij heel Nederland is nagebouwd in de populaire game Minecraft. Het project heeft een educatief karakter en is opgezet door GeoFort, in samenwerking met organisaties zoals de Vrije Universiteit Amsterdam en Rijkswaterstaat. Met behulp van geografische data is een virtuele versie van Nederland gecreëerd die bestaat uit ongeveer 1.000 miljard Minecraft-blokken. Iedereen kan de 'Nee tegen vaperen' omgeving bezoeken in Geocraft. De handleiding hiervoor is te vinden op www.geocraft.nl/ [nog in te vullen]

Noot voor de redactie, niet ter publicatie

< Later invullen >

Bijlagen

- Onderzoeksrapportage Motivation
- Beeld- en videomateriaal Geocraft
- Beeldmateriaal campagne 'Nee tegen vaper'